

У Новоме Саду 20. фебруара 1887.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се пишу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације пише се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Поноћне страхолије.

(Да вам се кожа жежи.)

Дванајст сати куца, све оловним звуком.
У то с' доба грле гуштери са смуком.

И те откуцаје ветар је одув'о.
Па с' не чује ништа, — јер је доба глуво.

Задрхтало гробље, где леже јунаци.
А сотона искру некуда подбаци;

Под гроб, о ком само клетва клетви прича.
А тај гроб је био Вука Бранковића.

Попадаше сове од некака смрада.
— Чија ли је сада, чија ли је влада!

Вук Бранковић уст'о из свог трулог гроба.
Знате л' зашт'?

Да чита. —

А шта? —

„Наше Доба.“

Па је л' га прочит'о? — Хаха! — није него.
Поч'о читат'?

пљун'о; —

опет у гроб лег'о.

† . †

У!

Весели календар.

I.

Јануар. — Сечен.

Мото:
Чим нам дође месец Сечен
Прија Ђурџ кад је печен.

Јануар је месец, који нам дође онда, кад и одачари, писмоноше и келнери да честитају, што већином бива у рђавим стиховима, за то и улази сунце онда у знак водолије. Јануара се месеца држе „Беседе“, пишу посланице, именују патријарси, лове зецови — по шумама и клизавим тротоарима —, претплаћује на „Стармали“, природни производи и калуђери спавају, новосадске улице покривене су дебелим снегом, који чува да не озебе баштенско поврће, те да могу идућега лета по тротоару изнићи које од дубенице и трули крошпири. Јануар је месец врло удесан и за картање, јер су онда собе топле, а није у њима тако хладовина као лети; поред вруће фуруне дају се врло добро писати свакојаке „брошуре“ и чланци за „Видело“, само би их онда ваљало одмах бацити у фуруну, да видите кало онда светле, (un po ric du luce!); јануара месеца играју и богаташи и сиротиња: богаташи играју по игранкама, да загреју своје залубљено срце, а сиротиња игра на зими, да загреје ноге; овога месеца се калуђери журе да потроше сву шунку, суво месо и кобасице, јер после долази часни пост (па се морају друге свиње клати и правити нове кобасице); у осталом овај месец има више дана, него (сиротиња) кобасица; јануара месеца не пишу се из Карловаца у Нови Сад каруце са четири коња, (јер нема ђуприје); новосадска репрезентација доноси закључак, да се о Петрову дну напуне варошке леденице ледом за болеснике; чланови здравственог одбора чачкају зубе; друм измеђ Новог Сада и Футога сазрео је, па се провалио; од пољ-

свих послова сада је на реду сањкање; а од домаћих споменућемо само зевање крај топле пећи, бријање и свађа са пуницама.

II.

Фебруар. — Вељача.

Мото:

Благо оном, чији астал красе,
Добро вино и печено прасе.

Фебруара месеца улази сунце у знак риба, и стога се обично овог месеца почињу сви сабори (наравно осим Карловачког); Фебруара месеца излазе медведи само на Сретеније, а „Видело“ четири пута на недељу; од овог месеца зивиси хоће ли година бити паорска (проста) или пак господска, т. ј. преступна, што се управља по множини њихових преступа, којих се за четири године толико накупи, да је један дан читав нуждан да се у годину дометне, да би се сви могли набројати; фебруара се сеје кромпир, који ће се доцније јести уз бифтек, маце се мачке, враћају се блудни синови (на задешну недељу) и мењају се министарства; овог месеца се почињу ловити сомови али без хртова и пушке; купују се нове карте; по манастирима се пости и гости; читају се савовници и планетари; од пољских послова најнужније су овог месеца Пољске шубаре; од баштенских, најбоље је јести салату и карфијол; што се кућевних послова тиче овога месеца је боље кућу купити, него продати; бабе враћају да се фебруара не ваља женити, а старије треба слушати, па ћемо бити овог света сретни, а оног благополучни; новосадски магистрат приређује електричну изложбу и не осветљује више сокаке петролеумом, тако да су све лампе празне; здравствени одбор се тегли; књи-

жари завиде бирташима; на сретеније кличе београдски министар владоцу: Ниње отпушчајеш! Ноћи су тако мрачне, па ни са фењером не можеш да нађеш човека; калуђери отачу вино и траже нове вешерке; Радић има сијасет „прљавог веша“.

У ш т и п ц и.

У Бугарској има због Русије и Енглеске опет преврата. Та реч већ каже, да ће Бугари сад изабрати пре брата, него другог. И онако се то дешава пре рата.

Сад знамо сигурно да је Герман отишао у Италију. Јер ено из Италије стиже вест, да се тамо чак и земља — стреса.

Јота пише, да стижу читања „са свију страна“: јел било каква квара Герману? Ту је Јота казao истину, јер вест о томе, врло јако занима и оне, који не читају „Србски Народ.“

Стиже вест из неких талијанских места, да је тамо црква у опасности. Само не знамо је ли то због земљотреса, или што је Герман тамо.

Тиса је рекао у сабору, да народ није постао сиромашнији. То ваља зато што има пословица: „Сиротиња и богу си тешка,“ а наша сиротиња, није још тешка ни министру.

Сиромаш и убог то је све једно. И Тиса је

ПОДЛИСТАК.

Зарука у вајату.

— Хумореска. —

Кога још не занимају цртице из ђачког живота? из оног живота, када човек у самим идејалима живи; кад но у најсјајнијим потезима црта своју будућност?

Ко није био ђак, тај то само по чувењу или по читању зна, а који је био тако сретан те га је судбина и татин ђеп на то одредила, тај то већ по својем својцетом неуству може знати.

То је друга периода човечијег (који је ђак био разуме се) живота, која многе лепе успомене у себи садржи, но које су кадшто испрекидане разним малерима мањег или већег ступња. — Кад се чита о овом или оном, да је био као ђак заљубљен у своју лепу комшиницу или у коју другу лепотицу то није никакво чудо, јер је љубав осма велевласт у Европи, а можда и у Азији, Африци, Америци и Аустралији; шест велевласти зна се, да су шест најсилнијих држава европских, седма велевласт је — лаж, а осма — љубав. Но то је у Европи т. ј. у ширем смислу, а у ужем смислу, т. ј. у ђачком кругу, љубав је на првом месту; она је најоблигатнији предмет. Сви грчки и римски класици пред њом се до земље клањају, а најсувопарнији логаритми кажу јој до земље скидају! Па кад

класици, логаритми и др. љубав тако решпектују, како да неће ђак?! Та љубав је друга врлина христијанска, а ми Срби, особито ђаци, као добри христијани морамо се покоравати св. писму држећ се строго његове науке.

И ја сам дакле намеран писати мемоаре из мог ђачког живота.

Ergo да пређем на ствар. Као ђаци у В. било нас је у једном стану тројица. т. ј. наша маленкост, неки Аврам Ванцагић и Ђука Кесаревић. Као што видите, све сама класична имена; особито у овог последњег; но што се не доводи може бити од „Caesar“ или од грчког „Καίσαρ“, боже сачувај, већ од речи „Кеса“.

Знадем ону народну: „Ко се хвали . . .“, али крај свега тога, да буде потпуније, морам истини у хатар признати, да смо били сва тројица прави ђаци, ђаци у сваком смислу. У стану смо били код некакове баба Руже, која је тада у целој вароши В. (а можда и даље још) била највештија у држању ђака, па су нам зато сви наши другови и завидили Она је била обасута разним врлинама, ал' најглавнија јој је била та, што нам је чешће давала новаца у зајам, и то без камата. Но ми смо то и заслужили; увек смо јој тепали, да је она најружичастија Ружа, а при том смо јој обећавали најлепше дарове, кад једном поста-немо своји људи. Тако јој брат Аврам обећа, да ће јој из Беча наручити нов „шлагфрок“; брат Ђука обећа, да ће јој о првом божићу, кад буде свој човек, послати читавог

можда хтео рећи: Народ се убогатио, па се помео и рекао: народ се обогатио.

Мориц Пал се радује помаћаривању. Али се и онда радовао кад су га кортеши посрбили и прозвали Мориц Паја, само да буде изабран.

Бивши новосадски посланик Бенда, постао је владика. Мориц Паја се тако усилио, као да хоће да постане патријарх.

Какав је противник Срба, може му се и то десити.

70 милијона дали смо на ратну опрему. Па кад толико дадосмо само на опрему, може се мислити колико ће нас стати мираз, ако не дође до мира.

Ђира. Све за љубав мира, —
Спира. Грцајућ' до врџа,
Ђира. Страдаћемо горе,
Спира. Нег од самог рата.

Ђира. Даклем архимандрит Магарашевић хоће да сведочи да је у Босни све само смиље и ковиље.

Спира. Водем му и веровати; само нека се не закуне.

Ђурка филованог, а ја свечано обећам, да ћу јој на дан мојих сватова послати читав телећи черег, који ће бити накићен сликом мога старца и пунице, у приложеном пак писму слика моја и моје жене.

Преко пута од нашег стана била је кућа чика Паје Врпчића, у којег бијаше јединица ћерка Наталија. Она је била један од оних створова, који кукавним ђацима највећи простор у глави заузму, а у срцу и последњи атом испуне; лепа као из горе вила, љупка као пролетња зора! Није с тога ни чудо, што сам се ја у нашу лепу комшиницу до ушију заљубио, а да је и она у мене у истој мери, о том нема сумње. Та како неће, кад сам ја био (а и сад сам још) врло леп човек; ко створени једно за друго! Пливао сам у срећи, кад ми се једном прилика дала, да сам ју пратио кући, а том сам приликом одкрио јој дубоку тајну признавши, да је она мој идеал, моја срећа и све остало на овом белом (или, ако хоћете, шареном) свету, а како сам тек грцао у срећи, кад ми она то исто признаде! Ох, тада сам мислио, да сам се изнад свих људи у зрак дигао те да ме у зраку аморова крила придржавају, да не притегнем земљи, а моја љубав скупа с главом да се не разбије „о камен“ као но младенци у псалму 136-ом.

Прође и тај блажени час. На вратима њезине куће опростим се с њом најсрдачније, похитам без душе преко пута у свој стан, дохватим перо и хартију, па пиши! Непрестано ми у перо долази она друга християнска добро-

Ђука. Ала, бога ти, за што се ово о Томићевој вечери није напило и г. комесару?

Ђука. Хахаха! Господин комесар није могао да дочека здравицу, пак се напио сам.

Ђука. А јесу ли му бар „Турски Народ“ и „Вражје Доба“ то замерили.

Ђука. Нису.

Ђука. Штета, што му нико није замерио. Можда би му онда Анђелић одмерио.

П у с л и ц е.

Даклем Русија је сад оно велико непознато X (икс). Из тога рачуна неки људи нагађају, да ли ће добити никс или — виск. Tertium non datur.

Ћ Алула је јако разљутио Талијане. „Н. Л.“ веле, Талијани би сад њему заишли за леђа. Али им ни то не помаже: Алула остаје Алула и са пред и састргаг.

W. Анђелић нам отишао. А нисмо чули ни ади-је! ни а ди ће бити.

□. Ако је заиста у Италији, онда бар знамо зашт' се онде земља тресе.

детељ: — љубав. Напишем одмах писмо љубавног садржаја, а да! како ће то писмо и остала, ићи на место свога одређелења? Ко ће се примити те почасте. Ко ме ли бих смео то поверити? Па коме? Ах блажена помисао! та баш ме је бог за досетке створио! Ко је мени повернији, него ја сам? Ко ли би то вештије обављао од мене?

Буде дакле усвојен предлог, да ја сам своја писма носим и од ње себи доносим. Живила свест! продерем се, што сам јаче могао тако, да је чак баба Ружа у својој соби чула и ушла у моју собу те ми приметила, да сам данас необично весео. „Јест, јест!“ одвратим јој, „данас сам јако весео, а ако овај весели дан повуче за собом све остале, и вама ће том приликом допасти леп део.“

„Па шта је за бога, ако смем знати, ваљда се нисте већ оженили, и то с каквом добром партијом?“ понови она подругљиво своје питање.

„Нисам до душе,“ одговорим јој, „али је ово врло сродно са женидбом. Него оставите ме, молим вас, сама у соби, јер имам важна посла, а ако би ме когод тражио, реците, да нисам код куће.“

Баба Ружа прекрстив се и махајућ главом удалив се из моје собе, а ја оставши сам дуго сам размишљао о мојој превеликој срећи и сјајној будућности. Најзад дигнем се, да писмо, искићено силним и то најлепшим атрибутима и епитетима, однесем. Камо треба. Вадава, помислим у себи, баш ми се срећа на сваком кораку смеши. Узалуд ти је,

— „Неманић“ мора да је ванредна драма. Сва ће жандрамерија доћи у позориште, кад се буде представљала.

△. Но исти се резултат могао постигнути и без 1000 динара. Требало је само „Рабагаса“ још једаред погрејати и тесак наоштри.

□. Кажу да је за ту драму дао кр. Милан скелет, а Владан га обукао у скерлет. Но људи имају добар нос, па и пре представе представљају себи шта ће да буде.

✱ Др Полит написао књижицу „Рецимо коју“. Сви смо је са пажњом читали и заиста сваки Србин треба да на то рекне коју. — А онај незнани делија, што по „Н. Добу“ пише „Бубнимо коју“ — заслужује да му сваки Србин бубне коју (бар у леђа).

♯. Тако ти је то. Људи говоре, а бубе бубају.

С. Сваки лист купи око себе своје муштерије. (Но место муштерије гдекоји имају гуштерије).

×. Сад се управо не зна, је ли се Владимир Јовановић уклонио за то, да га Абердар не наименује за члана академије (на вечита) времена, — или да не

наименује за члана апсане (на три месеца). Освета би била и једно и друго.

●. Штета, што су у Београду престале месојеђе. А ја сам мислио да ћеду водити још кога медведа.

Н. Башахидски кнез само ће за то да страда, што није хтео да буде само Башахидски кнез, већ је хтео да буде као неки (Башахидски) краљ.

— Велике силе и не мисле, шта може да буде из мале Силилистрије.

* *. То је прекрасно. Хрватски се сабор опет отворио. И то се отварање почело са затварањем (посланика).

Глас Народа.

Глас народа. Лепо име
Лепа ствар.

Мора признат' Енглец, Француз,
Немац, Србин и Маџар.

Ал поп Панта што заврће
Друкче сад —

То тек није „Глас Народа“ —
То је јад.

Сула, придјевак „Felix“, кад ниси feliciog (сретнији) од мене; ја сам сада „Felix“ (сретав). Дошавши у тим мислима кући чика пајиној ућем у собу и затечем лепу Наталију саму у соби за клавиром седећу. После уобичајеног поклона од моје и њезине стране понуди ме, да заузем место до ње, а ја, разуме се, то једва дочека. Међутим уће у собу и гђа мајка њезина, а ја се дигнем са столице, учтиво се поклоним и приђем јој руци. Она поседивши мало диже се и рече: „Е вас се двоје забављајте, док ја наредим напољу што треба; ето ме за час на траг.“ — „Путуј, путуј!“ помислим у себи. Оставши с Наталијом сам у соби помислим, да ли би боље било, да јој оно устмено кажем, што је у писмо, но папир трпи. Извадим напокон писмо и спустим на клавир пред њу; она заруменив се мало у образчићи узе својим нежним претићима писамце и спусти га себи у недра; а ја уживајућ још који час, опростим се срдачно са својим аићелом.

Тако је сад редовно текло дописивање, док зла коб не прережа конце тој мојој превеликој срећи, но која је (коб) бар сретан свршетак ми донела.

Моја братија знала је, да ја љубим нашу лепу компаницу, а знала је, да и она мене љуби, али ми нису никад завидила; боже сачувај! то није својство искреног пријатељства; већ су ми још сваки пут ишли на руку у том послу. Кад су ми на име требале рукавице, а моје биле подеране, огрлица чиста, или друго што, то су ми

свагда они позајмивали. Али су једном још већу жртву за мене принели; а сад чујте у чему:

На св. Алимпију лета година 18** после Христа добих ја честитке са свију страна од мојих пријатеља; но немојте мислити, да је био мој „Namens- или Geburtstag“, боже сачувај, то је било моје крстно име, јер ми као добри Срби нисмо знали за никакове „Namens-, Geburtstag-ове & сопр.“, али смо зато своје крстно име сваки што свечаније славили, премда је таког славља и без тога чешће бивало.

Св. Алимпија познато је, да је сваке године 26. Ноемврија а 8. Декемврија, дакле је непомичан; срећа, што је близу првог, пак се је нашла још по гдекоја туга што је остала после одплате дуга за прошли месец, а коју би требало на сигурно место справити, а и шта ће код мене? Та давно је речено, да је новац за то округао, да се котрља; па хајд нек се котрља!

Свечана дакле вечера бијаше код „Глише“; ово није име гостионице, већ гостионичара. Вечера се та дуго отегла; прошла је и поноћ била, кад наједном паде мени на памет „Ständchen“. Да „Ständchen“, и то Наталији, разуме се. У том ће брат Аврам једну здравицу у здравље свечара, а да му не буде досадно самом, „да га бог поживи с нашом лепом компаницом Наталијом etc. etc.“. . .

То ми је баш добро дошло; устанем на ноге лагане (премда су већ прилично отешчале биле) те захваливши

Н е м а њ а.

Драма у 5 чина. Писац неће да се каже.

Особе:

Краљ Милан.
Мориц Паја, новосадски посланик.
Министар Гарашанин.
Министар Калноки.
Многе београдске „аге“ и господа.
Гости, Историја и други.

I. ЧИН.

(Ноћ у краљевом двору, у Београду. Последњи тренутци славс. Под је испрскал шампањцом, пуно картанских столова. Гости устају буновни да иду кућама.)

Гарашанин (у поласку наздравља). „Нека нам живи други Немања. После многих векова испало је опет Србињу за руком, да створи српску краљевину. Тај је други Немања, краљ Милан. Дај боже да дочекамо што пре и крунисање.

(Краљ се клања, гости се куцају, посрћу, па одлазе.)

Краљ (сам): Уместо да се крунишем, ја се круним. Напоследку ћу остати го, као тулуз. Каква несрећа! Кашику сам донео до уста, па зар да се проспе. Ништа ми више не треба но 4 милијона динара, па да се крунишем, да поставем други српски Немања. Ал од куд новци?! Државне касе су напредњаци испразнили, плату сам извадио на 4 године унапред, па ко ће ту да помогне. Ха знам... зваћу новосадског посланика Морица Пају. Он је рекао у сабору да су Чивути подигли угарску државу, ваљда ће подићи и мене. Њега дајте, њега ћу питати. (Звони. Секретар улази.)

Краљ: Саставте писмо на Мориц Пају, и молите га нека ме посети. После зовите зидаре, па нека

се по обичају додам још, да она, којој се сада у здравље орило „архијерејско многаја љета“, у најслаћем сну спава, те да би вредно било осладити јој још боље сан; а то бисмо учинили тако, ако бисмо јој под прозором одпели коју.

Тај предлог буде бурно поздрављен и једногласно усвојен. — Дигнемо се па под Чика Пајине прозоре. Ставимо се у односителну позитуру и почнемо лагано „Тијо, ноћи“ и свршимо; ну наједном се ја досетим, да прозори од оне собе, у којој она спава, окренути су у дворште те ако бисмо хтели до њих доћи, то морамо измерити висину тарабе. А шта љубав неће учинити? та она би и љута риса укротила, а да не би мене склонила прећи тарабу једну за љубав онаковог анђела! Та прескочио бих Мон-блан, а не једну тарабу!

Буде дакле одређено, да ја прећем тарабу те под исти прозор станем, а братија ће ми с тарабе помагати. Затрчим се из далека и скочим на тарабу. Неосетљиви Аврам пева: „Прескочићу тарабу. . .“ а Ђуки опет у онако критичком часу до шале те ми довикује: „Gehe, Michl, du voran. . .“ Ој небриго једна! Знао сам висину тарабе с тога се нисам ни најмање устручавао, већ се прекрстим па ђик — — у — — буре с кишницом. Братија се међутим успеше на тарабу, па не гледајућ гди се ја борим с валима кишнице, веле, што не одпочнем.

(Свршиће се.)

руше и проширују врата на дворцу, куда ће Мориц улазити. Јер ако му загне трбух о ракастов, па не могне ни унутра ни напоље, може нам још министар Тиса огласити због тога рат.

II. ЧИН.

(У краљевом дворцу. Краљ Милан и Мориц Паја.)

Краљ: Не чудите се што сам искрен с вама. За вас је у Н. Саду гласао Јота Грујић, за вас је гласао ритар мог ордена Стева Павловић . . . за вас сви новосадски Чивути. Па коме би се онда поверио, ако вама не. Истину вам дакле велим: Неманић и његова слава не дају ми спавати. А да и ја будем као Неманић, за то ми треба 4 милијона, па да се крунишем. Разумете ли ме? Знате ли ко је био Неманић?

Мориц Паја: Не знам добро српски, ал знам словачки. „Нема њић“, то значи „празан џеп.“

Краљ Милан. Имате право, то је сад код мене главно. У Жичи хтео би да се крунишем.

Мориц: Шта, Зичи? Гроф Зичи вам неће дати више новаца, то вам зацело кажем. Него ћу ићи да видим шта ће нам влада рећи. Идем у Пешту.

Краљ. Да, да у Пешту. Па дај боже оданде у пошту, да ми јавите радосну вест.

III. ЧИН.

(Министар Калноки и Мориц Паја.)

Калноки: Питао сам Калаја, он је писао српску историју. Калаји каже, Немања се закраљио и крунисао, кад је ујединио српске земље. Краљ Милан је постао краљем, кад се одрекао Босне и Херцеговине. Нека се дакле одрече још нечега, па онда нек се крунише. То би било ко и код Немање, исто то, само мало друкчије.

Мориц Паја: Он се свега одрекао, нема се више чега одрећи.

Калноки: Е па кад се нема чега више одрећи, ви најбоље знате да Чивути не да за то — ништа.

Мориц Паја: Кад се он нема чега одрећи, подајте му сад ви нешто, па ће му Чивути дати на то новаца.

Калноки: Учинићемо ипак нешто. Ја ћу покренути корак можда ће европска дипломатија пристати на то. Предаћемо заједничку ноту Турској, нека одазове њеног садањег конзула из Београда. Тај је човек добио на картама од краља Милана грдне новце. Кад оде данашњи турски конзул из Београда остаће краљу за три године у џепу бар 4 милијона динара. Онда се може крунисати.

Мориц Паја: То је све лепо, ал и за то не да Чивути ништа, збогом!

IV. ЧИН.

(У краљевом двору.)

Краљ (сам). Добро ја знам како ће се свршити моја влада. Ал све ће мо поднети, само да се крунишем, па да ме прозову Немањом. Не марим ништа

само то име, име, (Мориц Паја улази) то име да стечем, Неманић, Неманић. . .

Мориц Паја (слеже раменима, показује праве руке и говори): „Нема њиц!“

(Краљ падне у несвест, а завеса падне од горе до доле.)

V. ЧИН.

(Завеса се диже а краљ је још у несвести).

Краљ (сам. Говори у бунилу). Ево већ видим доба, где ми се треба удалити. . . Па бар да сам се крунисао. Све сам постигао у животу, све што год сам заслужио, само једно не, а то је надимак Немања.

Историја (обучена у прно долази лагано, стане код краља и говори му). Што год си заслужио постигло те и постигнуће те. Путуј мирно, где те очи воде, народ твој зваће те и треба да те зове Немања, јер си прави немања. Ако је било до немања земног блага ти си га харчио, и ниси га имао. Ако је било до немања народног поверења, ти га ниси имао. Ако је било до немања славе, ти то ниси имао. Ако је било до немања смисла за право и срећу твога народа, ти и то ниси имао. Ти си велики немања. То име ће ти и остати. Али не у историји. Историја зна о другим Немањама. Историја ће овај лист, на коме се говори о теби искупати, и бацити га свету на подсмеј. Тамо ће те после звати немања, вечити немања, од свачега немања, као што си и заслужио.

(Завеса пада јер кад историја говори, други треба да ћуте.)

Ја и моја жеђ!

Ништа данас трајно није
понајмање новац клет;
тек у кесу да га спустим,
већ добије журан лет! . . .
Дукат морам, чим га видим
за форинте већ да дам,
а форинту тек што узмем
ено глете! . . ситнеж сам! . . .
Па и ситнеж бес однесе!
празна кеса . . . то је рест!
ова назови земна блага
изгубише за ме „чест“! . . .
Пријатељство одно „Даба“!
Од љубави да би траг!! . . .
Младост давно већем пређе,
сво имање одно враг! . . .
Све ми оде! . . . ништ не оста!
само „једно“ ту је још! . . .
Жеђ голема не утолна
Бриге моје другар лош! . . .
Али она бар је верна,
свуд ме прати, . . *свуда хај!* . . .
Вина море дај, крчмару!
вина море брже дај!!! . . .

Др. Казбулбуц.

Писмо оца сину.

Поздрав из Падеја од Аће Баргуловог. Ја те поздрављам Штево и нана, да те наше писмо у добру вољу затече. И ја ти то само пишем да се добро владаш и поштујеш, ако ћеш да биднеш наш тојес син. И то имам ти јавити, де се комшија Момчило што седи за нашу кућу на св. Прокопија пратио, па кад је дошо под нашим пенџером он и Миланко, а они певу ону песму твоју „ој девојко каква ти је душа“ а нана се сетила тебекана пондак плакала. Пондак очли под Марка чивутина пенџером па све се бречу о зид понда тели у вавлију ал он икога је стеко није тео да пусти. Незнам како је код вас, код нас је била велика киша све мевурови по бару на сокак, а ми сви у собу па гледимо. Нашли смо чешагију била у брашно доле у вацу, баш добро, могли су нам се коњи пошугати. Вратили смо бокеру чивутину тридесет и пет сребра и двадесет и пет шајна интерес па сад вала богу нисмо дужни. И то ти јављам, да сам бијо у Петак у Аду на пијаце, а гаџа икога је стеко приливо Тису па дошо за кола понда га возмајстор тамо уватио па сад иште шес сексера, а ја сам казо мени не треба добар је бијо добијосам га од Танасије коцкаровог понда је то ко меника жаво, каза ће нисмо га чували, а ја сам казо да га чува док се не научи, а нисмо га богами ни видели кад се створио икога је стеко за кола на пијацу. Нани извадио зуб комшија ковач па скрјо каже није могла да обзине оне кљеште што он чисти коњма кошите, лепо сам јој казо да иде код Штеве бербера а она каже скупо је за два сексера, овом је дала два јајета и парче мяса па сад од бола јавуче под пенџер. Кад добијеш прилику пошље и кошуље да ти оперемо и дароц да мајстор Иса искрпни. Пекиног самадова прко магарац твој отац. Аћа Бартулов сам писо.

послао Ђ.

Он и она.

(траги-комичан приказ у два-три корака и три — четир минута.)

он. је збиља млад и леп,
тај удовац Мата;
она. прешла трећи јек,
али има злата!
он. би радо бројао
дукате и банке;
она. опет гладила
брчиће би танке!
он. јој прашта године
не пита за: „лета“,
она. мисли: речица:
„удовац“ не смета.
он. би радо загриз’о
у јабуку суву,
она. сања дан и ноћ
о сватовском руву.
он. би радо свршио
посла ког се лаћа,
она. само страхује.
шта ће рећи браћа?
он. би радо сазнао
шта му она носи

она, чисто замишља :

да он „банке“ проси !

он, се ено одважно

сада ствари лати ;

он и мора и тако, пре ил' после знати !

он је стао преда-њу, па је дуго гледи,

она канда нагађа, па руди и бледи !

он је пита у кратко : „колико мираза“ ?

она нешто промуца, али ништ' не каза.

он сад опет започе : „колико имате“.

она на то : „Зар баш то, морате да знате“ ?

он ће рећи искрено : „то је нужно знати“ !

она пита : „Бога вам, колико је сати ?“

он већ ено окрену са свим другу ноту.

она види да ће сад изгубити : „фоту“ !

он заврши : „онда смо једно другом туђе !

она себи замишља ; осветно оруђе !

он се врата дочепа,

само : „збогом“ ! каза,

она види, колико

вреди — без : „мираза“ !!!

Морал :

Ова прича нова је, али ипак стара !

При данашњој желитби, „нова“ разговара !!!

Др. Казбулбуц.

Из солдачине.

Капетан. Море Мишо ! шта ће с тобом већ бити, и кад ћеш се ти већ тог дерног пића наситити ? Та зар ти није срамота дан на дан ; ко је на „рапорту“ ? Миша, ко је затворен ? — Миша, та знаш ли да све другове своје тиме срамотиш :

Миша : (Стоји као укован на само ћути).

Капетан : Од сад мораш ми доћи увек да јавиш, кад ћеш бити пијан, — „марш !“

Миша : Салутира, окрене се на пети, и дође до врата, за тим се опет окрене капетану и салутира.

Шта је ? запита капетан.

Молим понизно г. капетан, јављам да ћу данас бити пијан.

Добро но, иди до ђавола !

Миша (још стоји, мало се прокашље на рече) : Јављам понизно, да ћу и сутра и прекосутра ; а може бити и накосутра бити пијан.

Па кажи целе недеље, дода капетан шта си напао ту ситнити, марш !

Ћ.

Куд ћеш боље ? . .

Ко никада никоме

неће да помаже

али баш и никоме

неће да одмаже,

може барем живити

како му је жеља,

сигуран је за увек

лажних пријатеља !

Др. Казбулбуц.

Макса и књиге !

Макса књиге никако не чита,
ал их ређа у своме орману ;
ако њему ништа и не вреде,
барем мољац има добру храну !

Др. Казбулбуц.

Правда и неправда.

Пође правда и неправда заједно по свету. Тумарајући тако, доспеду једно вече у неку кафану, Неправда се поче разметати мислиш да милијонима располаже ; а правда се снујдила, скрстила руке па ћути. Неправда заповеда свакојаке ђаконије, а правда ће му приметити : „Море шта ти радиш ? зар не знаш да ни пребијене паре немамо ? ! Неправда се продере : ћути, па чекај готово !

У томе устане неки гост да кући иде, куцне у чашу, а келнер се створи пред њим и запита :

„Шта заповедате ?“

Хоћу да платим.

Шта сте имали молићу ?

Двадесет и пет „халбсајдлова“ вина и по кифле.

Келнер пружи рачун, а гост њему дукат да остави дуг, а кад „кусур“ доби, — опрости се и оде.

Неправда је то све гледала и увардала и дукат какав је био, па затим се и она продере : „келнер“.

Келнер дође, а она настави : „зар ја нећу добити ништа од мог новца натраг ?“

А зашто да добијеш, кад још ни платила ниси ?

А да дије мој дукат ?

Та какав те је дукат снашао ? !

Бре немој ти правити комендију, већ враћај док си читав !

На ову свађу дође и кафеџија, а неправда се поче одма тужити, како јој келнер неће од дуката да врати. Правда ћути оће у земљу да пропадне од чуда и покора, зна, да их обоје тумбе искрену, неби истресао новчића. Кафеџија мисли тако је, на рече келнеру, „подај подај натраг, не прави комендије“ !

Келнер се куне да није никакав дукат добио, а неправда једнако тврди да јесте. Напослетку рече : „ето, турите руку у џеп, па ће те наћи баш пробушен дукат. Кафеџија тура руку у џеп, извади пуну шаку ситна новца, а међу тим и пробушени дукат. Сад већ више није кафеџија ништа хтео ни да чује, већ општро на келнера, да одма врати од дуката натраг. Сироме келнер кад види да нема куда, подиже руке небу, па очајно повиче : о правдо, ди си !

Правда иза леђа рече : „та ту сам ја, ал немам новаца, па морам да ћутим.“

Ћ.

С р ц е !

(Петер).

Срце се следи, ако не љуби,

а љубил' — с'горе га љубавни плам ;

од з'ала ових, које је мање,

то знаде ваљда створитељ сам !

Др. Казбулбуц.

Одговори Администрације „Стармалог“.

Нама се обраћају не само поједини сиромашни ђаци и ђачке задруге, него ево чак и *цела читаоничка друштва* (пре кратког времена *три така* наједаред) тражећи да им лист *бесплатно* шаљемо. Они сами наводе, „како лепо напредују, како се многобројно састају и одушевљено читају корисне књиге и новине, васпитавајући тако себе у духу родољубља и свега што је лепо и племенито“. Па кад је тако, онда из Вашег програма није искључено ни подпомагање *своје рођене* књижевности, нарочито *новинарске*, која уопште тако кубури са својом предплатничком публиком, да једва крај с крајем, а по неки листови и са материјалном штетом на крај излазе. Па кад поједини члан читаонице тражи и налази користи у својој раду, зар да цело читаоничко друштво не може предплатити и тиме подпомоћи оне новине, које тако радо и одушевљено читају? Кад би код нас било предплатничке публике бар до *једне хиљаде*, као што код сретнијих народа има, ми би на *стотину* примерака свој лист бесплатно давали онима који не могу да га предплате, али на жалост, код нас има се новца за све друго, само не за књиге и новине, које једва *један* предплати, а *стотина* њих узјима од истога па чита мукте, хвалећи се по неки још таком мудрошћу својом, која све дозна и прочита, а ништа је не кошта. Бивало је код нас, а канда и данас још има читаоничких дружина, које редовно своје скупове држе у јавним гостионицама поред чаше вина или пива читајући само оне српске листове, које „из родољубља“ бесплатно добијају, а за то једно вече попију и попуше толико, колико износи полугодишња предплата свију скупа српских листова.

Ми смо прошлих година многим бесплатно давали свој лист, па смо се узели да је тим мање бивало предплатника, зато смо сада нешто ограничили тај број, а дај боже да порасте број предплатника преко оне своте, која се на издавање листа мора да потроши, ми ћемо и опет врло радо многим као и пре свој лист бесплатно давати.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист,

доноси у својој трећем броју за 1887. овај садржај:
 1. Коза и јагње, песма (са сликом). 2. Бадње вече. Успомена од Недељка. — 3. На раскршћу, песма од К. Николића. 4. Јавно васпитање у старих Персијана. 5. Црни хлебач. (Петефи.) 6. Циганка, песма (са сликом) од Богдана. 7. Паук тичар (са сликом). Како радиш онако ћеш проћи! — приповјетка — написао Лука Пиштељић. — 8. Мудра реч. (Боденштет.) 9. Јуришић Никола, песма (са сликом) од — а —. 10. Стручак невена на гроб цветку Драгици Ј. Грчића. 11. Даштања. 12. Решења даштања. 13. Наша пошtica. 14. Јавни одговор Администрације.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović, Wier. IX. Porcellangasse Nr. 56. — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и пише се на адресу: Штампариие А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1887.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ТРИНАЕСТА.

Цена 30 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду,

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ Г. 1887.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Пре-продавци добију за готов новац комад по 12 новч.

О Г Л А С И.

Може се добити преко сваке књижаре.
 Ваш је сада изашло 13. издање
МЕД. САВЕТНИКА ДР. МИЛЕРА
 најновије дело о слабости, о немоћним живцима, о последицама греха младости и т. д. Пише се за 60 нов. у поштанским маркама дискретно.
КАРЛО КРАЈКЕНБАУМ, у Брауншвајгу.
 (Carl Kreikenbaum, Braunschweig.)

Само оно што је добро осигурава успех!

Дра Милера сок од маховине, ванредно добар лек од кашља, промуклости, вратобоље, слуза, почињуће суве болести, и уопште при свима болестима прибора за дисање. У теглама за децу и одрасле Цена једној тегли 50 н.

Дра Милера балзам за предохрану од грчева. Овај балзам се препоручује код болова и грчева у стомаку, код катара у стомаку, код надутости стомака, бљубвања, пролива, ветрова; код колике је успех скоро за тренутак постигнут. Даље је ово добар лек код дуготрајних и исцрпљивих болести, јер знаменито поправља варење. Овај особити лек не би требао да фали ни у једној кући, нарочито по селима. Цена 1 фласона 1 ф. 50 новч., 1/2 фласона 80 новч.

Дра Милера балзам за жуљеве, ванредно брзо дејствујући лек од жуљева, брадавица, задебљања коже (с боловима скопчано) и прозеба. Да би се сачувала публика од подражавања без вредности, молим да се иште само Милеров балзам од жуљева и да се пазе, на оригинално спаковање. Цена је кутији с флашицом и унутрством за употребу и са четкицом утврђеном на запущачу 60 н.

У Новом Саду добива се право само код *Љубе Стефановића*, специјалног трговца; у *Осеку* код *Ј. Табецког* и *Ј. Г. Динеса*, апотекара; у *Вршицу* код *С. Стража*, апотекара; у *Сомбору* код *Ц. С. Вајдингера*. 9—12